

М. Ковальчук, ас.

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ЗЕМЛІ ЯК ОБ'ЄКТУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті досліджуються проблемні питання законодавчого забезпечення правового режиму землі як об'єкту інвестиційної діяльності.

Ключові слова: Законодавче забезпечення, земля, інвестиційна діяльність.

В статье исследуются проблемные вопросы законодательного обеспечения правового режима земли как объекта инвестиционной деятельности.

Ключевые слова: Законодательное обеспечение, земля, инвестиционная деятельность.

This article investigates issues of legislative support of the legal regime of land as an object of investment activity.

Keywords: Legislative support, land, investment.

Залучення інвестицій для забезпечення прогресивного економічного і соціального розвитку українського суспільства потребує передусім вирішення комплексу важливих питань і проблем, пов'язаних з використанням землі та інших природних ресурсів, створення належних правових, інституційних та інших умов щодо доступу інвесторів до землі, здійснення прав на земельні ділянки, забезпечення охорони і раціонального використання землі, юридичного захисту земельних, майнових, господарських. Фінансових та інших прав і законних інтересів вітчизняних і зарубіжних інвесторів.

В сучасних економічних умовах України найбільш привабливим чинником для інвесторів, особливо іноземних, є земельні ділянки, на яких розташовані об'єкти тих чи інших галузей промисловості, а також вільні від забудови земельні ділянки несільськогосподарського призначення, які можуть бути використані для будівництва нових промислових об'єктів, створення промислових зон, організації і розвитку індустриальних парків [1, с. 212].

Кількість країн світу, які інвестують в економіку України на 1 січня 1996 року становила 94 країни, на початок 2011 р. – 125. До десятки основних країн-інвесторів, які формують понад 82% загального обсягу ПІІ входять Кіпр (22%), Німеччина (16%), Нідерланди (11%), Російська Федерація (7,6%), Австрія (5,9%), Франція (5,3%), Сполучене Королівство (5,1%), Швеція (3,9%), Віргінські острови, Британські (2,8%) та США (2,7%) [4, с. 114].

Аналіз обсягів залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України свідчить про позитивну динаміку. За даними Світового банку, у період 1995-2010 років відбувалось нарощення обсягів прямих іноземних інвестицій: у 1995 році цей показник становив 267 млн. дол., а у 2011 році – 6495 млн. дол. (в поточних цінах). При цьому, найбільший спад притоку прямих іноземних інвестицій спостерігався у 2006 та 2009 роках. Такий спад пов'язаний як внутрішніми економічними проблемами української економіки, так і глобалізаційними чинниками [5].

Якщо ж розглядати залучення прямих іноземних інвестицій основних країн-інвесторів, то за останніх 5 років ключовими інвесторами за кількістю проектів в Україні були США (12%), Німеччина (12%), Росія (10%) і Франція (8%) [2, с. 6].

Значні обсяги іноземних інвестицій зосереджено на підприємствах промисловості (31%), зокрема переробної (28%). Серед галузей переробної промисловості вкладено у металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів – 13% ПІІ, у виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів – 4%, хімічну та нафтохімічну промисловість – 3%, машинобудування – 3%. У фінансових установах акумульовано 34% ПІІ, на підприємствах торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, а також в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та надання послуг підприємцям – по 11% відповідно [7, с. 4].

У зв'язку з вищенаведеним, особливої актуальності набувають питання щодо використання земель для залучення інвестицій у економічний розвиток.

До проблем дослідження категорії "правовий режим земель" неодноразово зверталися такі правознавці, як В. І. Андрейцев, Г. І. Балюк, Ю. О. Вовк, А. П. Гетьман, П. Ф. Кулинич, В. Л. Мунтян, В. В. Носік, О. О. Погрібний, В. І. Семчик, Н. І. Титова, Ю. С. Шемшученко, М. В. Шульга, В. З. Янчук та ін. Не дивлячись на значну кількість досліджень правового режиму земель, в науці земельного права відсутнє визначення "правового режиму землі як об'єкту інвестиційного розвитку". Таким чином існує нагальна необхідність розкрити зміст зазначеного поняття та визначити його роль у в земельно-правовій науці і земельному законодавстві.

Тому метою цього дослідження є аналіз сучасного стану законодавчого забезпечення правового режиму земель окремих категорій для залучення інвестицій у економіку України, визначення основних тенденцій і перспектив розвитку земельного, інвестиційного та іншого законодавства у сфері інвестиційного розвитку територій, залучення інвестицій в облаштування і освоєння земельних ділянок для тих чи інших потреб.

Правовий режим земель – законодавчо забезпечений стан земельних відносин, у якому землі і земельні ділянки визнаються об'єктами самостійного правового режиму, гарантується можливість здійснення і захисту земельних прав на земельні ділянки, визначаються допустимі межі втручання органів державної влади і місцевого самоврядування в здійсненні прав на землю, а також способи захисту прав, охорони і раціонального використання землі [6].

В теорії земельного права існує думка, що головною ознакою правового режиму є нормативне вираження в законах, приписах та імперативах щодо земель, які можуть бути залучені в інвестиційний розвиток економіки. Наявність значної законодавчої бази щодо залучення інвестицій в освоєння земель і територій є позитивним чинником у залученні інвестицій в економічний розвиток України.

З моменту проголошення у 1990 році землі об'єктом земельної реформи, в Україні було прийнято значний масив законодавчих та інших нормативно-правових актів, зокрема Конституцію України, яка проголошує землю основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави; Земельний кодекс України є загальногалузевим кодифікованим спеціалізованим законом у системі законодавства України, який конкретизує й деталізує основні положення Конституції України у сфері регулювання земельних відносин; Цивільний кодекс України регулює відносини щодо набуття власності на земельні ділянки (в т.ч. приватизація земель), обмеження та обтяження прав на землю, права на чужі земельні ділянки, юридичну відповідальність за земельні пра-

вопорушення; Господарський кодекс України встановлює правовий режим вільних економічних зон.

Одними з перших законів, які були покликані врегулювати інвестиційні відносини в Україні стали ЗУ "Про захист іноземних інвестицій на Україні" від 10 вересня 1991 року № 1540а-XII та ЗУ "Про інвестиційну діяльність" від 18 вересня 1991 року № 1560-XII.

Основним спрямуванням Закону України "Про захист іноземних інвестицій на Україні", є захист інвестицій, прибутків, законних прав та інтересів іноземних інвесторів на території України. Також ним визначено правовий режим діяльності іноземних інвесторів та гарантії держави щодо здійснення інвестиційної діяльності на території України.

Закон України "Про інвестиційну діяльність" визначає загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності на території України. Він спрямований на забезпечення рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності незалежно від форм власності, а також на ефективне інвестування економіки України, розвитку міжнародного економічного співробітництва та інтеграції.

Наступним актом є Закон України "Про режим іноземного інвестування" від 19 березня 1996 року № 93/96-ВР, який визначає особливості режиму іноземного інвестування на території України. Норми цього Закону визначають особливості режиму іноземного інвестування на території України, виходячи з цілей, принципів і положень законодавства України, а також врегульовують відносини, щодо державних гарантії захисту іноземних інвестицій, державної реєстрації та контролю за здійсненням інвестицій, діяльності підприємств з іноземними інвестиціями, розгляду спорів та ін.

Особливу увагу слід звернути на Закон України "Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження" від 17 лютого 2000 року № 1457-III, який спрямований на захист конкуренції між суб'єктами підприємницької діяльності, створеними без залучення коштів або майна (майнових чи немайнових прав) іноземного походження, та суб'єктами підприємницької діяльності, створеними за участю іноземного капіталу, забезпечення державного захисту вітчизняного виробника та конституційних прав і свобод громадян України.

15 березня 2001 року був прийнятий Закон України "Про інститути спільного інвестування (пайові та інвестиційні фонди)" № 2299-III, який визначає правові та організаційні основи створення, діяльності та відповідальності суб'єктів спільного інвестування, особливості управління їх активами, встановлює вимоги до складу, структури та зберігання активів, особливості розміщення та обігу цінних паперів інститутів спільного інвестування, порядок та обсяг розкриття інформації інститутами спільного інвестування з метою залучення та ефективного розміщення фінансових ресурсів інвесторів тощо.

Окремо можна виділити законодавчі акти, які встановлюють спеціальний правовий режим господарської діяльності у спеціальних (вільних) економічних зонах, регулюють спеціальні правові режими інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку, в межах технологічних та індустріальних парків України.

Так, 13 жовтня 1992 року було прийнято Закон України "Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон" № 2673-XII, який визначив порядок створення і ліквідації, механізм функціонування спеціальних (вільних) економічних зон на території України, загальні правові і економічні основи їх статусу, а також загальні правила регулювання

відносин суб'єктів економічної діяльності цих зон з місцевими радами народних депутатів, органами виконавчої влади та іншими органами.

Характерною ознакою даного періоду законодавчого забезпечення інвестиційного розвитку було створення вільних економічних зон і прийняття спеціальних законів про кожну з них. Цьому передувало затвердження Кабінетом Міністрів України 14 березня у 1994 року Постанови № 167 "Про Концепцію створення спеціальних (вільних) економічних зон в Україні", після чого почалися перші спроби реалізації даного Закону, зокрема, створення вільних економічних зон.

До вищезазначеної групи законодавчих актів, слід віднести закони України "Про спеціальні економічні зони та спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області" від 24 грудня 1998 року № 356-XIV; "Про спеціальний режим інвестиційної діяльності у Закарпатській області" від 24 грудня 1998 року № 357-XIV; "Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Луганській області" від 15 липня 1999 року № 970-XIV; "Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Житомирській області" від 3 грудня 1999 року № 1276-XIV; "Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території міста Харкова" від 11 травня 2000 року № 1714-III; "Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території пріоритетного розвитку у Волинській області" від 5 квітня 2001 року № 2354-III; "Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території міста Шостки Сумської області" від 18 листопада 2003 року № 1251-IV; "Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку в Чернігівській області" від 18 листопада 2003 року № 1250-IV тощо.

16 липня 1999 року прийнято Закон України "Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків" № 991-XI, який визначає правові та економічні засади запровадження та функціонування спеціального режиму інноваційної діяльності технологічних парків "Напівпровідникові технології і матеріали, оптоелектроніка та сенсорна техніка" (м. Київ), "Інститут електродозварювання імені Є. О. Патона" (м. Київ), "Інститут монокристалів" (м. Харків), "Вуглемаш" (м. Донецьк), "Інститут технічної теплофізики" (м. Київ), "Київська політехніка" (м. Київ), "Інтелектуальні інформаційні технології" (м. Київ), "Укрінфотех" (м. Київ), "Агро технопарк" (м. Київ), "Еко-Україна" (м. Донецьк), "Наукові і навчальні прилади" (м. Суми), "Текстиль" (м. Херсон), "Ресурси Донбасу" (м. Донецьк), "Український мікробіологічний центр синтезу та новітніх технологій" (УМБІЦЕНТ) (м. Одеса), "Яворів" (Львівська область), "Машинобудівні технології" (м. Дніпропетровськ).

1 липня 2010 року було прийнято Закон України "Про державно-приватне партнерство" № 2404, даний Закон визначає організаційно-правові засади взаємодії державних партнерів з приватними партнерами та основні принципи державно-приватного партнерства на договірній основі.

Питання щодо регулювання державно-приватного партнерства закріплено крім вищезазначеного Закону також у Постанові Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку надання державної підтримки здійсненню державно-приватного партнерства" від 17 березня 2011 року №279, Постанові Кабінету Міністрів України "Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства" від 11 квітня 2011 року №384, Постанові Кабінету Міністрів України, якою затверджено Порядок проведення аналізу ефективності

здійснення державно-приватного партнерства від 11 квітня 2011 року №384.

Питання врегулювання відносин із державно-приватного партнерства ґрунтується на твердженні, що земля є не лише природним ресурсом, але й майном, яке може виступати об'єктом інвестиційного розвитку України.

Закон України "Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом "єдиного вікна" від 21 жовтня 2010 року № 2623-VI, який став чинним 1 січня 2012 року, визначає правові та організаційні засади відносин, пов'язаних з підготовкою та реалізацією інвестиційних проектів за принципом "єдиного вікна". П.3 ч.1 ст.1 згаданого Закону визначає, що принцип "єдиного вікна" – спосіб взаємодії уповноваженого органу і суб'єкта інвестиційної діяльності з метою підготовки та видачі пакета документів, який дає право на реалізацію інвестиційного проекту.

Особливістю законодавчого забезпечення землі як об'єкту інвестиційної діяльності є те, що окремі її аспекти, крім вищевказаних нормативно-правових актів, регулюються також нормами земельного, цивільного, господарського, податкового, валютного, фінансового та митного законодавства, правовими актами про приватизацію, підприємництво, інноваційну діяльність, цінні папери та фондовий ринок.

04 вересня 2012 року набрав чинності довгоочікуваний Закон України "Про індустріальні паки", який був розглянутий та ухвалений Верховною Радою України. Цей Закон визначає основні правові та організаційні засади створення і функціонування індустріальних парків на території України з метою забезпечення економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності територій, активізації інвестиційної діяльності, створення нових робочих місць, розвитку сучасної виробничої та ринкової інфраструктури.

Важливу роль в системі інвестиційного законодавства займають підзаконні нормативно-правові акти, зокрема укази Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України тощо. Можна виділити наступні підзаконні нормативно-правові акти: Указ Президента від 10 квітня 2006 року № 300 "Про план першочергових заходів у сфері інвестиційної діяльності"; постанову Кабінету Міністрів України від 7 серпня 1996 року № 928 "Про затвердження Положення про порядок державної реєстрації іноземних інвестицій"; постанову Кабінету Міністрів України від 30 січня 1997 року № 112 "Про затвердження Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора"; постанову Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2001 року № 1801 "Про затвердження Програми розвитку інвестиційної діяльності на 2002 – 2010 роки"; розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 серпня 2002 року № 477 "Про схвалення Програми "Інвестиційний імідж України"; розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2006 року № 447 "Про схвалення Концепції створення індустріальних (промислових) парків" тощо.

Серед міжнародних актів, що спрямовані на захист іноземних інвестицій слід виділити Конвенцію про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами від 18 травня 1965 року (ратифіковано Законом України від 16 березня 2000 року № 1547-III).

Ефективність законодавчого забезпечення правового режиму земель для інвестиційного розвитку територій в значній мірі залежить від того, як у законах визначається поняття "інвестиційна діяльність".

Перш за все необхідно зазначити, що серед науковців немає єдиної точки зору, щодо визначення даної

категорії. Науковці в сфері економіки розглядають інвестиційну діяльність у вузькому та широкому розуміннях.

Інвестиційну діяльність у вузькому розумінні визначають як процес придбання та реалізації необоротних активів, а в широкому – як комплекс заходів, спрямованих на отримання певного прибутку.

Однак, на нашу думку, інвестиційна діяльність – це не просто вкладання наявних ресурсів з метою отримання прибутку, це важлива складова міжнародного руху капіталу, яка здатна забезпечити міграцію капіталу з однієї країни в іншу, а також прискорювати цю міграцію в одних сферах світового господарства, та уповільнювати в інших.

На думку Н.О. Татаренка та А.М. Поручника інвестиційна діяльність – це послідовна, цілеспрямована діяльність, що полягає у капіталізації об'єктів власності, у формуванні та використанні інвестиційних ресурсів, регулюванні процесів інвестування і міжнародного руху інвестицій та інвестиційних товарів, створенні відповідного інвестиційного клімату і має за мету одержання прибутку чи певного соціального ефекту [8, с. 8].

Г. І. Іванов розглядає інвестиційну діяльність як діяльність з формування, розміщення, вкладення, трансформації і відшкодування інвестицій, включаючи управління ними і всією системою інвестиційних відносин [3, с. 27].

Не можна не погодитись з визначенням Д.М. Черваньова, який визначає інвестиційну діяльність як комплекс заходів і практичних дій, юридичних та фізичних осіб (українських або іноземних), а також держави щодо здійснення інвестицій у будь-якій формі з метою отримання прибутку, або досягнення соціального ефекту [9, с. 32].

Що ж стосується законодавчого визначення, то ч.1 ст.2 ЗУ "Про інвестиційну діяльність" встановлює, що інвестиційною діяльністю є сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій. На мою думку дане визначення є досить вузьким, оскільки не повно визначає юридичну природу інвестиційної діяльності. Було б доцільно деталізувати дане визначення, і сформулювати його таким чином: інвестиційною діяльністю є сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій у будь-якій формі з метою досягнення особистого чи суспільного соціально-економічного ефекту.

Аналіз сучасного стану законодавчого забезпечення правового режиму землі як об'єкту інвестиційної діяльності свідчить про те, що інвестиційне законодавство потребує подальшого вдосконалення. Цей процес може відбуватися відразу в кількох напрямках:

Законодавство України закріплює для іноземних інвестицій національний режим діяльності. Суть його полягає в тому, що правовий режим іноземних інвестицій не може бути менш сприятливим, ніж режим для інвестиційної діяльності юридичних осіб та громадян нашої країни.

Створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні передбачає законодавче закріплення державних гарантій захисту іноземних інвестицій, під якими слід розуміти правові засади, встановлені законом для забезпечення належного виконання іноземними інвесторами своїх завдань. Більшість гарантій знайшли відображення в законодавстві України, але багато з них має декларативний характер.

На даному етапі політичного, суспільного та економічного розвитку України адаптація національного законодавства до норм права ЄС має особливу значущість та актуальність, оскільки з цим процесом пов'язане не тільки створення відповідної правової бази для майбутнього вступу до ЄС, а й досягнення інших важливих для нашої держави цілей, а саме: створення підґрунтя та рушійної

сили правової, адміністративної, та судової реформи; підвищення конкурентоспроможності економіки та сприяння залученню іноземних інвестицій в Україну

Підсумовуючи викладене можна сказати, що розробка цілісної та стабільної правової бази, з урахуванням висловлених у цій статті пропозицій, є однією з головних умов поліпшення інвестиційного клімату і збільшення обсягів іноземних інвестицій в економіку України

1. Гальчинська Н. Правовий режим земель індустріальних парків в Україні / Право України. – Київ, 2010, № 1. – С.212-217.
2. Звіт про прямі іноземні інвестиції в Україну 2011 рік // Ernst & Young. – 10 с.
3. Іванов Г.І. Інвестиции: сущность, виды, механизмы функционирования / Г. И. Иванов. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. – 352 с. – С.27.
4. Киришун Л.В. Аналіз стану та тенденцій розвитку процесів іноземного

інвестування регіонів України.// Всеукраїнський науково-виробничий журнал "Сталий розвиток економіки" – 4'2011(7), С. 114 – 333 С. 5. Кузенко О. Динаміка залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України в умовах фінансової кризи.// Форум фінансових дискусій. // [Електронний режим доступу]: <http://libfor.com/index.php?newsid=633>

6. Носік В.В. Конспект лекцій з земельного права 2012. 7. Статистичний збірник "Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності" / Державний комітет статистики України ; за ред. Л.М. Овденко. – Київ, 2011. – С.4 – 67 с. 8. Татаренко Н.О. Теорії інвестицій: навч. пос. / Н.О. Татаренко, А.М. Поручник. – К.: КНЕУ, 2000. – С.8 – 159 с. 9. Черваньов Д.М. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств: навч.пос./ Д. Черваньов. – К.: Знання-Прес, 2003. – С.32 – 622 с. 10. Череп, А. В. Інвестиційна діяльність в Україні: стан та шляхи її активізації / А. В. Череп, А. І. Рурка // Держава та регіони (серія: державне управління). – 2011. – №3. – С. 48- 52.

Надійшла до редколегії 20.04.12

УДК 341.1/8

Т. Зв'язодная, ас.

НЕЛЕГАЛЬНА МІЖНАРОДНА МІГРАЦІЯ: ПРИЧИНИ ТА НЕБЕЗПЕКА

У статті досліджується виникнення міграції як явища, визначаються причини, які сприяють нелегальній міграції, висвітлюється її небезпека, оскільки розуміння причин виникнення та закономірностей розвитку нелегальної міграції дає можливість побудувати в цій сфері таку політику, котра б максимально відповідала державним інтересам.

Ключові слова: нелегальна міграція, поширені причини, дестабілізація, фактори.

В статье исследуется возникновение миграции как явления, определяются причины, которые способствуют нелегальной миграции, освещается ее опасность, поскольку понимание причин возникновения и закономерностей развития нелегальной миграции дает возможность построить в этой сфере такую политику, которая бы максимально отвечала государственным интересам.

Ключевые слова: нелегальная миграция, распространенные причины, дестабилизация, факторы.

The origin of migration as phenomena is investigated in the article, reasons that assist illegal migration are determined, her danger is illuminated, as understanding of reasons of origin and conformities to law of development of illegal migration gives an opportunity to build in this sphere such politics that would maximally answer state interests.

Keywords: illegal migration, widespread reasons, destabilization, factors.

Сьогодні у світі, за різними оцінками, нараховується від 150 до 175 млн. осіб (понад 3 % населення світу), які проживають за межами країни свого походження, включаючи близько 12 млн. біженців і шукачів притулку. Кожного року ця цифра збільшується принаймні ще на три мільйони.

Міграція як явище виникла та розвивалась одночасно із самим людством. Немає жодної країни у світі, котра б на різних етапах свого розвитку тією чи іншою мірою не була задіяна у світових міграційних процесах: чи то у ролі країни-донора-постачальника трудових ресурсів, чи то у ролі країни-реципієнта.

Очевиднішим це стало в умовах формування сучасної глобальної економічної системи, коли посилюється взаємозалежність і взаємозв'язок між усіма країнами світу. Сучасні світові тенденції засвідчують, що проблеми міграції продовжуватимуть зростати, стаючи одним із найважливіших факторів глобальних змін [1].

Згідно з ст. 3 Протоколу проти незаконного ввозу мігрантів сушею, повітрям та морем, який доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 р. "незаконне ввезення мігрантів – це забезпечення, з метою отримання, прямо чи не прямо, будь-якої фінансової або іншої матеріальної користі, незаконного в'їзду до будь-якої держави будь-якої особи, яка не її громадянином або не мешкає постійно на її території. Незаконний в'їзд – це перетинання кордону без дотримання необхідних вимог для законного в'їзду до приймаючої країни".

У свою чергу, у рекомендаціях Конференції міністрів з питань запобігання нелегальній міграції у рамках Будапештського процесу (14-15 жовтня 1997 р.) діяльність по нелегальному переправленню мігрантів охоплює: порушення правових міграційних інститутів; нелегальний перетин кордону; нелегальний в'їзд та проживання в країні; використання недозволених транспортних засобів; виготовлення та використання фальшивих документів чи

порушення у використанні справжніх документів; надання допомоги та коштів для звернення з фальшивими документами до органів влади; організація перевезення, забезпечення місць притулку та нелегальної роботи.

Виходячи з цього, було рекомендовано розуміння поняття "нелегального переправлення мігрантів" як діяльності, спрямованої на навмисне сприяння іноземцям у перетині кордону або проживанні на території держави на умовах, що суперечать правилам та умовам, прийнятим у цій державі.

Підвищена увага до нелегальної міграції спричинена виникненням перед державою необхідності протидіяти їй як небажаному, шкідливому, суспільно небезпечному явищу. Розробка стратегії і тактики такої протидії є складаним організаційно-правовим завданням. Практика розв'язання аналогічних проблем невблаганно свідчить про те, що вжиті заходи повинні ґрунтуватися на чіткому уявленні причин нелегальної міграції.

Ми згодні, що, на жаль, чисельність населення світу зростає переважно за рахунок найбільшій (менш освіченої) частини людства, тобто країн, де рівень розвитку сучасних технологій, інфраструктури та культури все більше відстає від високорозвинутих держав. У країнах третього світу вже 1,2 млрд. осіб, які приречені на злиденне існування. Модернізація традиційних суспільств призводить до формування мобільного прошарку населення, у якому домінує молодь. Практично повна відсутність можливостей для вертикальної мобільності в умовах надзвичайного зубожіння змушує її до переселення. Низька ймовірність легального переселення до високорозвинутих країн породжує значні за обсягом потоки нелегальних мігрантів [2].

Разом з тим глобалізація економіки, швидкий розвиток науково-технічної революції та інші фактори є водночас і причиною зростання злочинності, пов'язаної з даною проблемою, оскільки незаконна міграція має тісний зв'язок з торгівлею людьми, наркоторгівлею,

